

Μανδάνη αὕτη Ἀστυάγους ἦν θυγάτηρ, τοῦ Μήδων γενομένου βασιλέως. Φῦναι⁸⁶ δὲ ὁ Κύρος λέγεται, καὶ ἄδεται⁸⁷ ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τῶν βαρβάρων, εἶδος⁸⁸ μὲν κάλλιστος⁸⁹, ψυχὴν δὲ καὶ φιλανθρωπότατος, καὶ φιλομαθέστατος, καὶ φιλοτιμώτατος, ὥστε πάντα μὲν πόνον ἀνατλήναι⁹⁰ πάντα δὲ κίνδυνον ὑπομείναι τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἕνεκα.

Φύσιν μὲν δὴ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς μορφῆς τοιαύτην ἔχων διαμνημονεύεται· ἐπαιδεύθη γε μὴν ἐν Περσῶν νόμοις. Οὗτοι δὲ δοκοῦσιν οἱ νόμοι ἄρχεσθαι τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ ἐπιμελούμενοι⁹¹. οὐχ ὁμοίως γὰρ ταῖς πλείσταις πόλεσιν ἄρχονται⁹². Αἱ μὲν γὰρ πλείσται πόλεις, ἀφείσαι παιδεύειν, ὅπως τις ἐθέλει, τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας καὶ αὐτοὺς τοὺς πρεσβυτέρους⁹³, ὅπως ἐθέλουσι, διάγειν, ἔπειτα ἐπιτάττουσιν αὐτοῖς μὴ κλέπτειν, μὴ ἀρπάζειν, μὴ βία εἰς οἰκίαν παριέναι⁹⁴, μὴ παῖσιν ὅν μὴ δίκαιον⁹⁵, μὴ μοιχεύειν, μὴ ἀπειθεῖν ἄρχοντι, καὶ ἄλλα τὰ τοιαῦτα ὡσαύτως· ἦν δέ τις τούτων τι παρβαίνει, ζημίαν⁹⁶ αὐτοῖς⁹⁷ ἐπέθεσαν.

Οἱ δὲ Περσικοὶ νόμοι προλαβόντες, ἐπιμέλονται ὅπως τὴν ἀρχὴν⁹⁸ μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται, ὥστε πονηροῦ τινος ἔργου ἢ αἰσχροῦ ἐφίεσθαι. Ἐπιμέλονται δὲ ὧδε⁹⁹. ἔστιν αὐτοῖς ἐλευθέρᾳ ἀγορὰ καλουμένη¹⁰⁰, ἔνθα τὰ τε βασιλεία καὶ τὰ ἄλλα ἀρχεῖα¹⁰¹ πεποιήται. Ἐντεῦθεν τὰ μὲν ὦνια¹⁰², καὶ οἱ ἀγοραῖοι¹⁰³, καὶ αἱ τούτων φωναὶ καὶ ἀπειροκαλίαι ἀπελήλανται¹⁰⁴ εἰς ἄλλον τόπον· ὡς¹⁰⁵ μὴ μιγνύηται ἡ τούτων τύρβη τῇ τῶν πεπαιδευμένων εὐκοσμῷ.

Διήρηται δὲ αὕτη ἡ ἀγορὰ, ἡ περὶ τὰ ἀρχεῖα, εἰς τέτταρα μέρη· τούτων δ' ἔστιν¹⁰⁶ ἓν μὲν παισίν, ἓν δὲ ἐφήβοις, ἄλλο τελείοις ἀνδράσιν¹⁰⁷, ἄλλο τοῖς ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονόσι¹⁰⁸. Νόμῳ¹⁰⁹ δὲ εἰς τὰς ἑαυτῶν χώρας¹¹⁰ ἕκαστος τούτων πάρεσιν, οἱ μὲν παῖδες ἅμα τῇ ἡμέρᾳ¹¹¹, καὶ οἱ τέλειοι ἄνδρες· οἱ δὲ γεραίτεροι, ἡνίκᾳ ἂν ἑκάστῳ προχωρῇ¹¹², πλὴν ἐν ταῖς τεταγμέναις¹¹³ ἡμέραις, ἐν αἷς δεῖ¹¹⁴ αὐτοὺς παρεῖναι. Οἱ δὲ ἐφηβοὶ καὶ κοιμῶνται περὶ τὰ ἀρχεῖα σὺν τοῖς γυμνικοῖς ὅπλοις¹¹⁵, πλὴν τῶν γεγνηκότων¹¹⁶. οὗτοι δὲ οὔτε ἐπιζητοῦνται, ἦν μὴ προῤῥηθῇ παρεῖναι¹¹⁷. οὔτε πολλάκις ἀπείναι καλόν¹¹⁸.

Ἄρχοντες δ' ἐφ' ἑκάστῳ τούτων τῶν μερῶν εἰσι δώδεκα (δώδεκα γὰρ

86) ὅτι ἐγεννήθη. 87) Δηλ. ἀναφέρεται τοῦτο καὶ εἰς τὰ ἄσματα τῶν βαρβάρων, ἢ μόνον φημί· 88) Μορφὴν. 89) Ἀντικείμενον τοῦ φῦναι. 90) Νὰ ὑπομένη· ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ ὥστε. 91) Ἀρχεσθαι ἐπιμελούμενοι. ὅτι ἡμέσως ἀπ' ἀρχῆς ἐπιμελοῦνται.

92) Οἱ νόμοι. 93) Ἀφείσαι τοὺς πρεσβυτέρους διάγειν. 94) Εἰσέρχεσθαι. 95) Μὴ παῖσιν ἐκείνῳ ὅν οὐκ ἔστι δίκαιον παῖσιν. 96) Τιμωρίαν. 97) Τοῖς παραβαίνουσιν· καίτοι πλὴθ. ἀναφέρεται εἰς τὸ τίς. 98) Ἀπ' ἀρχῆς. 99) Κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. 100) Ἀγορὰ τις καλουμένη ἐλευθέρᾳ. 101) Ἡ κατοικία τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἄλλων ἀρχῶν. 102) Τὰ πωλούμενα εἰς τὴν ἀγορὰν πράγματα. 103) Οἱ κοινοὶ ἄνθρωποι, οἱ ἀναστρεφόμενοι εἰς τὴν ἀγορὰν. 104) Ἀπελύνω. Ἐδίδωκοντο. 105) Αἰτιολ. ὅπως, ἵνα. 106) Μετὰ δοτικῆς, ἀνήκει. 107) Κατωτέρω διακρίνονται αἱ ἡλικίαι αὗται. 108) Ὅσοι ἐπέρασαν τὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν ὑποχρεοῦται τις νὰ ὑπηρετῇ ὡς στρατιώτης. 109) Κατὰ νόμον. 110) Ἐκαστος εἰς τὴν θέσιν τὴν δι' αὐτὸν προσδιωρισμένην. 111) ἅμα ἐξημερώνῃ. 112) εἶναι δυνατόν.

113) Ὁρισμέναις. 114) εἶναι ἀνάγκη νὰ παρευρίσκωνται. 115) Τὰ ὅπλα τὰ χρήσιμα εἰς τὰ γυμνασματα. 116) Νευμφευμένον. 117) Ἄν δὲν προμνησθῇ νὰ ἔλθῃσι.

118) Οὐκ ἔστι καλὸν ἀπείναι αὐτοὺς.